

Základní informace pro oběť trestného činu a dotčenou osobu blízkou

podle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a změně některých zákonů (dále ZOTČ)

jméno, příjmení:

datum narození:

zákonný zástupce – opatrovník:

v trestní věci:

Stali jste se „obětí trestného činu“?

Ano, pokud

- Vám bylo, nebo mělo být ublíženo na zdraví, nebo
- Vám byla, nebo měla být způsobena škoda nebo nemajetková újma (utrpení, bolest nebo jiné nepříjemnosti, které oběť v souvislosti s trestným činem prožívá),
- se pachatel obohatil nebo měl na Vás obohatit,
- Vám v souvislosti s trestným činem zemřel někdo blízký. Blízkou osobou se rozumí člověk příbuzný v pokolení přímém (rodiče, děti), sourozenec, osvojenec, osvojitel, manžel nebo registrovaný partner, druh nebo osoba, které zesnulý/á ke dni své smrti poskytoval/a nebo byl/a povinen/na poskytovat výživu.

Pokud jste se stali obětí trestného činu, máte na základě zákona automaticky následující práva.

Právo na informace o trestním řízení:

Vaše trestní věc bude zpracovávána výše uvedeným policejním orgánem – dozorována státním zastupitelstvím – postoupena na:

Na stav řízení se můžete informovat u policejního orgánu, kde jste podal/a trestní oznámení. Pokud bude Vaše oznámení postoupeno na jiné oddělení Policie ČR (dále jen policie), budete o tom vyrozuměni.

Vaše trestní oznámení bude potvrzeno písemně s vyznačením:

- spisové značky, času a místa ohlášení trestného činu a základními okolnostmi trestného činu, jako je jeho druh, čas a místo a způsobená škoda či újma, **nebo**
- poskytnutím protokolu o trestním oznámení.

Právo na odbornou pomoc:

Jako oběť můžete potřebovat sociální, právní nebo psychologickou podporu a informace o restorativních programech¹. Uvedenou pomoc poskytují v ČR mimo jiné organizace poskytující pomoc obětem trestných činů – poradny pro oběti trestných činů. Právní pomoc poskytují advokáti. Kontakty na všechny naleznete zde

otc.justice.cz/verejne/seznam.jsf

případně Vám budou sděleny ze strany policie.

Pokud chcete ochránit své soukromí, můžete požádat o to, aby

- policie skryla údaje o bydlišti, doručovací adrese, místu zaměstnání, povolání nebo podnikání a údaje o osobních, rodinných a majetkových poměrech. S těmito informacemi se mohou seznámit pouze policisté, soud, státní zástupce a úředníci Probační a mediační služby.

Pokud Vám hrozí nebezpečí v souvislosti s pobytem pachatele na svobodě, tak dle stupně tohoto nebezpečí můžete požádat o to, aby

- policie provedla vykázaní osoby ze společného obydlí, nebo Vám poskytla krátkodobou ochranu,
- soud vydal na Vaši žádost tzv. předběžné opatření (rychlé a dočasné rozhodnutí soudu např. péče o dítě, zákaz určité činnosti, zákaz kontaktu s určitou osobou, ve věci ochrany proti domácímu násilí, jímž může zakázat kontaktu s určitou osobou nebo zákaz vstupu do společného obydlí, nebo ve věci péče o dítě apod.),
- podle podmínek uvedených v trestním řádu², Vám byla poskytnuta utajená totožnost a podoba svědka,
- soud nebo jiný justiční orgán Vám udělil evropský ochranný příkaz ještě předtím, než odcestujete do jiné země EU, kde plánujete pobývat. Tento příkaz zajistí, že ochrana, kterou máte v ČR, bude platit i v nové zemi,
- podle zvláštního předpisu Vám policejní orgán poskytl zvláštní ochranu svědka.

Chcete-li vědět bližší informace o průběhu tohoto trestního řízení, lze na **Vaši žádost** poskytnout

- informaci, že trestní řízení nebylo zahájeno,
- informaci o stavu trestního řízení,
- informaci o skutku, ze kterého byl pachatel obviněn (tzn., bylo zahájeno trestní stíhání),
- informaci o době a místě konání veřejného projednání věci v řízení před soudem,
- pravomocné rozhodnutí, kterým se trestní řízení odkládá nebo končí.

Dále na žádost Vám může věznice, poskytovatel zdravotních služeb pro výkon ústavní ochranné léčby pachatele, nebo ústav pro výkon zabezpečovací detence pachatele poskytnout informace, a to do 24 hodin od doby, kdy nastala oznamovaná skutečnost, že

¹ Restorativní programy se zaměřují na nápravu škod a obnovu vztahů mezi pachatelem a obětí.

² Zákon č. 141/1961 Sb.

pachatel je na svobodě (bude propuštěn, uprchnul, bude změněn způsob jeho léčby nebo bude předán do cizího státu).

Takovou **žádost** můžete podat policejnímu orgánu, státnímu zástupci nebo soudu.

I když žádost nepodáte a dozvíte se, že by Vám hrozilo nebezpečí z důvodu pobytu pachatele na svobodě, řekněte to policii, která podle okolností zváží přijetí vhodných opatření.

Jako oběť také máte právo na to,

- aby s Vámi bylo zacházeno s respektem, zdvořilostí, šetrností a s důstojností k Vaší osobě,
- abyste hovořil v jazyce, o němž prohlásíte, že mu rozumíte, nebo v úředním jazyce státu, jehož jste občanem,
- abyste byl/a chráněna před zveřejněním informací umožňujících zjištění Vaší totožnosti,
- aby na základě Vaší žádosti ve spisové dokumentaci nebyla vidět Vaše adresa, kontakt na Vás či místo zaměstnání. Tyto údaje budou přístupné pouze policii, státnímu zástupci, soudci, nebo Probační a mediační službě,
- aby se zabránilo kontaktu Vás a Vašich blízkých s pachatelem,
- abyste byl/a dotazován/a šetrně, zvláště u otázek směřujících do intimní oblasti. Tyto mohou být pokládány pouze, pokud je to nezbytné pro objasnění věci. Proti otázkám můžete sdělit námitku, o její oprávněnosti rozhoduje vyslyšající,
- požádat o výslech provedený mužem nebo ženou,
- žádat přítomnost důvěrníka u Vašeho výslechu, kterým může být dospělá svéprávná osoba, která s věcí nemá nic společného a její přítomnost Vás podpoří. Ten však nesmí do úkonu nijak zasahovat,
- abyste kdykoliv v trestním řízení učinil/a prohlášení o dopadu, který na Vás trestný čin měl jak ústně, tak písemně u policejního orgánu, státního zástupce, nebo soudu, který trestní věc vede.

Máte právo na peněžitou pomoc poskytnutou Ministerstvem spravedlnosti?

Ano, jestliže

- Vám bylo v důsledku trestného činu ublíženo na zdraví,
- Vám byla v důsledku trestného činu způsobena těžká újma na zdraví,
- v důsledku trestného činu Vám zemřel někdo blízký. Blízkou osobou se rozumí člověk příbuzný v pokolení přímém, sourozenec, osvojenec, osvojitel, manžel nebo registrovaný partner, druh nebo osoba, které zesnulý/á ke dni své smrti poskytoval/a nebo byl/a povinen/na poskytovat výživu,
- se ve Vaší věci jednalo o trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti³, které byly na Vás spáchány,
- jste dítě (osoba mladší 18 let), na kterém byl spáchán trestný čin týrání svěřené osoby⁴. Pokud Vám jako dítěti vznikla nemajetková újma (utrpení, bolest nebo jiné nepříjemnosti, které oběť v souvislosti s trestným činem prožívá).

³ §§ 185 - 193b trestního zákoníku

Více informací se dozvíte na kartě: **Peněžitá pomoc podle zákona o obětech trestných činů.**

V trestním řízení může poškozený požadovat, aby mu majetkovou nebo nemajetkovou újmu nahradil pachatel, je však třeba se s nárokem na náhradu škody připojit.

Byla-li Vám rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem orgánu veřejné moci způsobena škoda nebo nemajetková újma, uplatněte nárok na její náhradu (zákon č. 82/1998 Sb.).

Újmu způsobenou policií nebo úřadem ve správním řízení řeší Ministerstvo vnitra; újmu způsobenou policií, státním zastupitelstvím nebo soudem v rámci trestního řízení řeší Ministerstvo spravedlnosti.

Neporozuměli jste něčemu? Nebojte se zeptat. Vše Vám bude vysvětleno.

Stali jste se „zvlášť zranitelnou obětí“?

Ano, pokud

- jste dítě nebo osoba do 18 let,
- jste senior a to, co se Vám stalo, Vám je bráněno žít způsobem, jakým žijí ostatní,
- máte fyzický, mentální nebo psychický handicap nebo smyslové poškození, a to, co se Vám stalo, Vám brání žít způsobem, jakým žijí ostatní,
- jste oběť trestného činu obchodování s lidmi⁵, trestného činu znásilnění⁶, trestného činu sexuálního útoku⁷, trestného činu sexuálního nátlaku⁸, trestného činu týrání svěřené osoby⁹, trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí¹⁰ nebo trestného činu teroristického útoku¹¹,
- jste oběť trestného činu
 - proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti,
 - zahrnujícího nátlak, násilí či pohrůžku násilím,
 - spáchaného pro příslušnost k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob,
 - spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny¹²

a ve Vašem případě je zvýšené nebezpečí způsobení druhotné újmy, s ohledem na Vaše osobní poměry nebo na vztah k osobě podezřelé ze spáchání trestného činu nebo závislost na ní.

Druhotná újma je reakce, která vznikla v důsledku necitlivého přístupu orgánů činných v trestní řízení (policie, státní zastupitelství, soudy) a dalších orgánů veřejné moci, poskytovatelů zdravotních služeb, subjektů zapsaných v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů, znalců, tlumočnicků, obhájců

⁴ § 198 trestního zákoníku

⁵ § 168 trestního zákoníku

⁶ § 185 trestního zákoníku

⁷ § 185a trestního zákoníku

⁸ § 186 trestního zákoníku

⁹ § 198 trestního zákoníku

¹⁰ § 199 trestního zákoníku

¹¹ § 311 trestního zákoníku

¹² § 129 trestního zákoníku

a sdělovacích prostředků spočívajícího např. v **očerňování oběti, obviňování či přenášení viny na oběť, nerespektování soukromí oběti či bagatelizace újmy.**

Jako zvlášť zranitelná oběť můžete žádat o bezplatnou odbornou pomoc od organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů, včetně zmocněnce a dále máte právo na

- tlumočníka stejného nebo opačného pohlaví, dle Vašeho výběru,
- provedení výslechu zvlášť citlivě s ohledem na to, proč jste zvlášť zranitelnou obětí,
- výslech vyškolenou osobou,
- provedení výslechu tak, aby nemusel být později opakován a pro případ, že bude, aby byl prováděn stejnou osobou,
- to, aby policie udělala co je třeba, abyste se již nemusel/a osobně tvářit v tvář setkat s podezřelým.

Jste „dotčená osoba blízká“?

Ano, pokud jste k osobě, které vznikla škoda nebo nemajetková újma, osobou blízkou. Blízkou osobou se rozumí člověk příbuzný v pokolení přímém, sourozenec, osvojenec, osvojitel, manžel nebo registrovaný partner, druh nebo osoba, které zesnulý/á ke dni své smrti poskytoval/a nebo byl/a povinen/na poskytovat výživu.

Jako dotčená osoba blízká máte právo na

- přístup k informacím ohledně trestného činu, který byl na oběti spáchán,
- předání kontaktů pomáhajících organizací, na které se lze obrátit s žádostí o odbornou pomoc. Podmínky pro bezplatnou pomoc najdete na webu www.justice.cz,
- informace od pomáhajících organizací o službách, které poskytují, a jejich rozsahu (včetně informace o bezplatném poskytování služby). Pokud organizace konkrétní druh služby neposkytuje, odkáže Vás na jinou organizaci.

Co Vás nyní čeká?

Po podání trestního oznámení obecně následují stadia trestního řízení:

Přípravné řízení - případ se dokumentuje tak, aby došlo k podání obžaloby nebo k jinému rozhodnutí. Oběť většinou podává vysvětlení, vystupuje v procesním postavení svědka, může se připojit jako poškozený s nárokem na náhradu škody, kterou by měl alespoň přibližně vyčíslit, mohou být prováděna znalecká zkoumání. Po celou dobu jí zůstávají práva oběti. Tato fáze je řízená policií a státním zástupcem. Tuto fázi trestního řízení vede policie pod dozorem státního zástupce.

Hlavní líčení - probíhá před soudem. Zde probíhá dokazování a rozhodování o vině a trestu včetně nároku poškozeného na náhradu škody, byla-li uplatněna; státní zástupce má roli žalobce, práva obžalovaného zajišťuje zpravidla obhájce. Oběť bývá předvolána jako svědek, může být zastupována zmocněncem.

Po vyhlášení rozsudku oběť může podat odvolání do části rozsudku proti rozhodnutí soudu ohledně nároku na náhradu způsobené škody.

Je-li třeba, obraťte se na

- nejbližší azylové domy, intervenční centra či jiná zařízení sociálních služeb poskytující pobytové služby.

Kontakt:

- nejbližšího poskytovatele zdravotních služeb s žádostí o poskytnutí zdravotních služeb.

Kontakt:

Případně můžete kontaktovat např. **Linku pomoci obětem 116 006** – nonstop. Linka Vám poskytne potřebné informace k Vaší aktuální situaci, vysvětlí práva oběti, případně předá kontakty na nejbližší služby, kde se můžete poradit osobně.

Neporozuměli jste něčemu? Nebojte se zeptat.

Pokud informace nechcete vysvětlit, můžete je odmítnout.

Toto odmítnutí můžete vzít kdykoliv zpět.

P o t v r z e n í

o převzetí poučení obětí trestného činu - dotčené osoby blízké *) – základní informace

Byly mi předány základní informace pro oběť trestného činu a dotčenou osobu blízkou, a ústně sděleny prvotní informace.

Dalšího vysvětlení žádám – nežádám *).

Zmocněnce si volím, a to: – si volím, kdy jméno a kontakt na zmocněnce uvedu do termínu – žádám o jeho ustanovení příslušným soudem – si nevolím a nežádám o jeho ustanovení.

Základní informace a prvotní informace mi byly předány a srozumitelně vysvětleny a беру je na vědomí.

.....
jméno a příjmení oběti trestného činu

.....
Zákonný zástupce – opatrovník

předáno dne v hod.